

zbog konstrukcione greške rukavca, pravilno je prvostepeni sud zaključio da se ovdje obistinilo osigurani slučaj iz čl.3 al.1 tač.2 Pravila za osiguranje strojeva, strojnih sprava, instalacija i aparata od opasnosti oštećenja, pa da je tuženik stoga dužan platiti tužitelju osigurninu.

Pozivanje tuženikovo u žalbi na navodno protivno stajalište drugoga sudskog vještaka nije od značenja, tim više što tuženik u žalbi nije priložio navodno protivno mišljenje toga vještaka.

Neosnovano je i tuženikovo stajalište da su stranke zajednički u smislu čl.12 spomenutih Pravila utvrdile da je šteta nastala zbog zamora materijala, i da su stranke na taj način konačno utvrdile okolnost koja je dovela do oštećenja, pa da nakon toga ne mogu postavljati nikakvih daljnjih zahtjeva.

Prema spomenutim pravilima tuženik je dužan naknaditi nastalu štetu, ako je istinit osigurani slučaj iz čl.3.

Činjenica da je tuženik bilo iz neznanja bilo u zabludi dana 10.II 1962. potpisao zapisnik, kojim je utvrđeno da je do oštećenja traktora došlo uslijed zamora materijala, ne može, u skladu s prevnim pravilima građanskog prava, imati za posljedicu gubitak prava za tužitelja, ako se naknadno utvrdi da je do štete došlo iz drugih razloga za koje je tuženik obavezan platiti osigurninu.

Budući da je baš u konkretnom slučaju naknadno utvrđeno da je do štete zaista došlo iz razloga koje tuženik osigurava, a jer tuženik niti u prvostepenom postupku, a niti u žalbi nije prigovorio visini utužene štete, pravilno je prvostepeni sud obvezao tuženika da tužitelju plati osigurninu.

R.Z.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 6.VIII 1963.

Vijeće: dr Tomislav Haramustek, Zvonimir Pavić, Nikola Vučković

Osiguranje - Osiguratelj koji nastupa mjesto osiguranika ne stječe originalno pravo prema štetniku nego izvršava osiguranikovo pravo - Rok osiguranikove zastare vrijedi i za osiguratelja - Za osiguratelja koji prema željeznici nastupa mjesto imaoca prava rok zastare iznosi godinu dana

Tokom željezničkog prijevoza bio je oštećen jedan teodolit. Osiguratelj je nadoknadio štetu i tuži željeznicu da mu

plati iznos koji je on platio svom osiguraniku, inače primaocu iz ugovora o prijevozu. Željeznica ističe prigovor zastare, jer da je od predaje teodolita primaocu pa do osigurateljeve tužbe, koju je protiv nje podigao, prošlo više od godinu dana. Prvostepeni sud je tužbu odbio.

Tužitelj pobija presudu žalbom zbog žalbenog razloga pogrešne primjene materijalnog prava.

U obrazloženju žalbe navodi se da je prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu čl. 10 Zakona o prijevozu željeznicom, i da je na ovaj slučaj pogrešno primijenio odredbu o jednogodišnjoj zastari u korist željeznice, jer da se ta odredba o zastari može primijeniti samo na odnose između direktnog korisnika prijevoza i željeznice, a ne i na slučajeve kada tužbom protiv željeznice ustaje osiguravajući zavod, koji je utuženu tražbinu stekao na originalan način. Zbog toga u takvom slučaju dolazi do primjene odredba o trogodišnjoj zastari u smislu čl. 19 O zastari potraživanja, koji je rok počeo teći danom isplate iznosa štete korisniku prijevoza na temelju presude Okružnog privrednog suda u Beogradu pod oznakom P-902/61, koja je uslijedila dana 21.I 1962. godine. Budući da je tužba podnesena 17.V 1963. godine, to da je prvostepeni sud pogrešno uzeo da je u spomenutom slučaju nastupila zastara.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz ovih razloga:

Pogrešno je žalbeno stajalište, na kojem tužitelj temelji sva svoja ostala izlaganja u žalbi, tj. da je on utuženu tražbinu stekao originalnim načinom. Tražbina korisnika prijevoza protiv tuženika nastala je u stvari nastankom štete do koje je došlo uništenjem naprijed spomenutog teodolita prigodom prijevoza na željeznici, i to dana 6.XII 1958. godine. Kako je korisnik prijevoza obavezno bio osiguran kod tužiteljevog prednika DOZ-a protiv šteta, nastalih prigodom prijevoza predmetne pošiljke željeznicom, to je taj tužiteljev prednik isplatom osigurane svote na temelju cesije ove zakonske subrogacije stekao sva prava korisnika prijevoza protiv tuženika. Tužiteljev prednik stekao je dakle utuženu tražbinu ne originalnim načinom, kako on to navodi u žalbi, već derivativnim načinom, jer on sva svoja prava izvodi iz prava oštećenog korisnika prijevoza, koji stoga na njega nije mogao prenijeti više prava nego je sam imao, kako je to ispravno utvrdio prvostepeni sud u pobijanoj presudi.

Iz navedenoga slijedi da se promjenom subjekta, koji nastupa kao tužitelj protiv tužene željeznice - a do tužbe je došlo zbog isplate osigurane svote od tužitelja odnosno od njegovog prednika - nije mogao produžiti rok zastare, koji je u korist željeznice određen izričitom odredbom čl.10 cit.zakona. U protivnom slučaju takav novi tužitelj došao bi u znatno povoljniji položaj prema željeznici od samoga korisnika prijevoza, a željeznica

bi u takvom slučaju došla u nepovoljniji položaj, jer bi bila u obvezi za znatno dulje vrijeme od onoga, određenog odredbom čl. 10 cit.zakona, i to još k tome za vrijeme čije se trajanje ne bi moglo unaprijed odrediti, jer bi početak zastarnog roka od 3 godine u smislu čl.11 Zakona o zastari potraživanja ovisio o danu kada je osiguratelj izvršio isplatu osigurane svote svom komitentu, tj. korisniku prijevoza. To sigurno nije bila intencija specijalne odredbe čl.10 cit.zakona, kojom se htjelo postići, da se štete iz prijevoza željeznicom likvidiraju u određenom kraćem vremenu.

Iz navedenih razloga prvostepeni sud je ispravno uzeo, da je u ovom slučaju nastupila zastara u smislu člana 10 cit.zakona i neovisno od toga što se kao tužitelj ne pojavljuje izravni korisnik prijevoza, već osiguratelj, koji je pravni sljednik onog osiguratelja koji je na osnovi ugovora o obveznom osiguranju predmetne pošiljke na željeznici isplatio korisniku prijevoza osiguranu svotu, time mu namirio nastalu štetu, i po tome ušao u sva prava koja je korisnik prijevoza imao protiv tuženika, koji mu je za nastalu štetu odgovoran.

T.H.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 1.III 1962.

Cie d'Assurances l'Océanide c/a Sté Jules Roy, S.G.D.E. et Sté Lucas et Cie

Osiguranje broda - Potonuće bagera i na nj privezane peniše - Prečutno osigurateljevo odreknuće od prigovora zastare - Potonuće zbog lošeg stanja bagera kao razlog isključenja osigurateljevog pokrića - Relevantnost znanja vlasnika peniše o lošem stanju bagera

I. Osiguratelj koji sam iznosi pred sud svoj spor s osiguranikom, samim time, prečutno i neminovno, odriče se prava prigovora zastare predviđene u polici.

II. Kada police osiguranja broda izričito jamči za štetu samo ako nezgoda u plovidbi proizlazi iz uzroka koji su izvan osiguranog objekta, osiguranik nema prava na odštetu iz osiguranja u slučaju kada je potonuće uslijedilo zbog starosti i neodržavanja objekta te neopreznosti njegova korisnika, dakle iz čisto nutarnjih uzroka.

III. Vlasnik peniše, koja je bila privezana uz bager koji je potonuo i povukao ju sa sobom, snosi dio štete, ako je to privezivanje bilo neoprezno, to više ako je njemu bilo poznato loše stanje bagera.